pedagógusberkekben a fizetőképes kereslet csökken, hiába van tehát érdeklődés bizonyos tanfolyamok, tréningek iránt, ha ezt egyre kevesebb – arra érdemes, az iránt érdeklődő – pedagógus tudja megfizetni. Elengedhetetlen tehát, hogy az iskoláknak, esetleg egyes pedagógusoknak rendelkezésükre álljon olyan pénzügyi keret, amelynek terhére – esetleg kredit-rendszerben – vehetnének részt a szakmai felkészültségüket biztosító foglalkozásokon.

Az eddig felsoroltak (is) hozzájárulnak ahhoz, hogy a pedagógus legfontosabb munkaeszközét: a személyiségét valóban hatékonyan használhassa diákjai javára. Elképzelhetetlen, hogy egzisztenciális gondokkal küszködő, agyonhajszolt, nem önhibájukból szűkülő látókörű pedagógusok valóban hiteles és autonóm személyiségként funkcionáljanak. Az ő mentálhigiénés állapotuk, emberi méltóságuk, testi egészségük nélkül nincs esély hatékony nevelésre. S ha ezek megteremtésének feltételeit nem tudjuk biztosítani, nem lesz jogunk tőlük követelni. A rájuk zúduló feladatok tömege, a súlyosbodó felelősség, a növekvő követelmények nem engedik meg, hogy továbbra is csupán jó ösztöneikre, a gyerekek iránti szeretetükre, kötelesség- és hivatástudatukra épüljön a köznevelés.

Budapest, 1992. április 24.

OKI ISKOLAFEJLESZTÉSI KÖZPONT

Többféle fiúk vannak...

MOST – TV1

A MOST koraesti magazinja még több időt, hosszabb kifutást érdemel, hogy méltányosan tárgyalni lehessen – de tüzetes elemzése, *Oláh Gábor* és *Zsuzsa* munkálkodásának megmérete-tése nem maradhat el: így is, a változás igézetében (és monotóniájában) született, tizenéveseknek szóló műsor hangütésével, nyelvhasználatával, kedélyével (és alakuló modorosságaival) biztos ponttá válhat a hazai – egyelőre – kaotikus televíziózásban.

Két januári interjúja felejthetetlen marad, ezért okvetlenül kiemelendő. Gyöngyszemek, mondhatni, osztályfőnöki vagy főiskolai pedagódiai gyakorlatok témái lehetnek. Az első főszereplője: szakácsipari tanuló. Kedves arcú, szelíd gyerek, jó kifejezőkészséggel. A sztárkacérságú riporterleányzó kérdései – mint a többi beszélgetésben is – nagy szórásban helyezkednek el a cél körül. Több – a megkérdezett számára is érdektelen – hangzik el belőlük feleslegesen, míg aztán egyik-másik diadalmasan célba jut, akkor viszont ámulunk-bámulunk.

Van célod? – így a kérdés. "Igen, mindig tűzök ki magam elé megvalósítandó célokat. Most szeretnék megpályázni egy másfél éves hollandiai továbbképzést. Kemény lesz, nem lehet közben hazajönni, de végig akarom csinálni" – hangzik a válasz. "És mi akarsz lenni? Mesterszakács?" – "Nagy ember, de nem szakácsművész, inkább *tulajdonos* (kiemelés B. K.)."

Csak a régi, zsigereinkbe ívódott reflexek miatt kapjuk fel a fejünket, a rossz hagyományok s a mostani "kaparj kurta" cinizmus láttán érezzük elsőre visszásnak a hallottakat. Ez a fiú nem úgy kezdte a mondatot, hogy egy szállodalánc vagy étterem-komplexum igazgató-tulajdonosa akar lenni, lehetőleg már holnap délelőtt, nem. Előbb Hollandiában akar tanulni, aztán ki tudja, még hol, nem az új idők szelével sodortatva, hanem többszázéves európai mesterlegény-vándorlást felidézve, okosan folytatva. Ehhez képest már felesleges erőltetés kiszedni belőle, van-e barátnője, s ha nem (mert nincs, láthatólag, már legalábbis felnőtt szemmel láthatólag erre még nincs is szüksége, az érzékek még szunnyadoznak s a divatárral meg nem akar haladni, zártabb típus), miért nem. De hát ezt még a kamasz-riporterek nem érzékelik, ennek az életkornak nem erőssége az empátia – bemutattak mégis, ügyesen felfedezve, egy friss, vérbeli, klasszikus, talán neves dinasztia-alapító kapitalistát.

Másik remek alany az időnként már publikáló Lengyel Gellért kamasz-költő volt. Dorottya, a riporterleány egy szót sem vesztegetett e csírácskák minősítésére: elfogadja "A különc" felcímmel illetett, halálvágyó, gátlásos legény költőségét. Megint hosszabb levezetés tárgya lehetne: mi az, amit érdemes lenne megtudni és mi az, amit végül is megtudhatunk erről a mísz, egyelőre – természetesen – narcisztikus kamaszról, akinek viszont nyilvánvalóan vannak valódi sérülései is, de ezek egy cicásan magát mórikáló leányzó előtt soha nem fognak feltárulni.

Talán szerkesztői didaxis is rejlik itt? Két véglet a magát tudatosan képző illetve magát szándékosan elhagyó kamasz egymás utáni megmutatása? S igaz: hangot, képet, teret mindkettőnek kapnia kell.

BUDAI KATALIN